

товарных потоков на высокодоходные рынки; оптимизация условий реализации через ЕТП и субъекты ТПС); развитие *ценовой стратегии*.

Список использованной литературы

1. Луцевич, А. Дж. Стратегия формирования конкурентных преимуществ как фактор развития инновационного потенциала предприятия / А. Дж. Луцевич // Новая экономика. – 2014. – №1. – С. 143-148.

2. Обзор мирового рынка. Бизнесстат [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://businessstat.ru/world/>

3. Нефтяной рынок в 2015 году: ветер перемен. РИА новости [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ria.ru/economy/>

Воронцова А.С.
аспірант

Науковий керівник: д.е.н., доц. Петрушенко Ю.М.
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут «УАБС»
E-mail: a.vorontsova.uabs@gmail.com

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ФОРМА ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

В умовах сьогодення України спостерігається значне загострення соціальних проблем. Це спричинене рядом факторів, починаючи від загальнодержавної кризи у всіх секторах господарювання країни закінчуючи низьким рівнем життя населення та незадовільною якістю соціальних послуг. Тобто, постає нагальна потреба реформувати соціальну сферу. Ефективним рішенням даної проблеми є розвиток та поширення інституту соціального підприємництва, що, як свідчить досвід зарубіжних країн, здатен частково вирішити певні соціальні проблеми.

Загальновідомим визначенням соціального підприємництва є бізнес, який спрямований на вирішення соціальних проблем. Даний суб'єкт господарювання повинен бути рентабельним, мати чітко визначені в статуті соціальні цілі та

реінвестувати свій прибуток на них та на свою діяльність. Фактично, вони створюють певну соціальну цінність.

У розвитку соціального підприємництва зацікавлені різні сторони: держава, третій сектор та громада.

Державу загальноприйнято вважати основним гарантом соціальної справедливості в суспільстві. Проте фактично вона не завжди здатна вирішувати всі соціальні проблеми, що існують у суспільстві. Саме тому з розвитком соціального підприємництва по-перше, держава зможе отримати додаткове джерело податкових надходжень; по-друге, відбудеться зменшення витрат на соціальну сферу, адже фактично деякі соціально-вразливі групи будуть захищені за рахунок соціальних підприємств; по-третє, деякі соціальні підприємства зможуть працевлаштувати представників соціально-вразливих верств населення, що вплине на стан безробіття в країні.

На сьогоднішній день в Україні відсутня підтримка державою розвитку соціального підприємництва. На законодавчому рівні немає нормативного акту, який би регулював їх діяльність та встановлював якісь би пільги для їх розвитку. Таким чином, щоб юридично здійснювати свою діяльність треба офіційно зареєструватися або як певна юридична особа (ТОВ, АТ, кооператив, тощо) або як фізична особа-підприємець і сплачувати відповідні податки, вести діяльність та звітуватися. Це можна розглядати як позитивний фактор, адже суб'єкти можуть обирати вигідну їм форму господарювання та режим оподаткування. Проте українські реалії свідчать навпаки про великі складнощі пов'язані з веденням малого бізнесу в країні, що ускладнює розвиток соціальних підприємств. Тобто, відповідно до законодавства України, підприємства ми можемо називати соціальними лише умовно, враховуючи критерії зарубіжних країн для цього.

Щодо третього сектору, то у світі досить поширеною є практика розвитку соціального підприємництва саме представниками з громадських організацій. Вони мають особисту зацікавленість та безпосередню близькість до громадян,

що потребують певної допомоги. Також це дозволяє їм стати незалежними від грантових чи добровільних коштів.

В Україні також багато «соціальних» підприємств створюється за рахунок громадських організацій, проте парадоксом є те, що вони існують в переважній більшості за рахунок коштів інвесторів чи грантів. Іншим вагомим недоліком є те, що лише деякі з даних суб'єктів надають соціальні звіти громадськості про свою діяльність та залучені кошти.

Основну фінансову та інформаційно-консультативну підтримку для розвитку соціального підприємництва в Україні на сьогодні надають наступні міжнародні організації: Британська Рада в Україні, Фонд Східна Європа, Pricewaterhouse Coopers в Україні, Ерсте Банк та Міжнародний фонд «Відродження», Erste Stiftung, тощо. Так, з 2010 року за підтримки даних організацій реалізується проект «Сприяння соціальному підприємству» в Україні, що має на меті створити системні передумови для розвитку сектору соціального підприємництва в регіонах України [2].

У 2013 році в Україні відбулася спроба ідентифікувати соціальні підприємництва в рамках проекту «Створення всеукраїнського ресурсного центру розвитку соціального підприємництва «Соціальні ініціативи»». Таким чином було сформовано каталог соціальних підприємств України [1], який включав 41 «соціальне» підприємство. Соціальні підприємства, представлені в даному звіті можна умовно розподілити за сферами діяльності на:

– спортивні заклади, що в переважній більшості в якості соціальної цілі зазначають розвиток спорту для молоді, осіб з малозабезпечених сімей, дітей-сиріт, туристичні заходи, тощо (наприклад, туристичний мотузковий парк «Адреналін», спортивна школа гун-фу «Дракон і Тигр»);

– організації інвалідів, що займаються адаптацією та реабілітацією людей з обмеженими можливостями, розвиток їх професійних і творчих навичок, соціальної адаптації, тощо (наприклад, підприємства Обласного громадсько-соціального об'єднання «Асамблея інвалідів Черкащини»);

– благодійні крамниці, які на виручені кошти допомагають особам, що опинилися в кризовому стані, особам з обмеженими можливостями, дітям-сиротам, тощо (наприклад, соціальна пекарня «Горіховий дім», благодійний магазин «Ласка»);

– оздоровчі організації, які займаються переважно реабілітацією осіб з обмеженими можливостями (наприклад, ТОВ МРЦ «Здоров'я», лікувально-оздоровчий центр «Ельбрус»);

– організації з розвитку дітей, соціальними цілями яких є допомога дитячим будинкам чи дітям з обмеженими можливостями (наприклад, благодійний фонд «Діти Радуги», МГО «Вулик ідей»);

– інші організації, що надають різноманітні послуги (ремонт, пошиття, телекомунікаційні послуги, неформальна освіта, тощо).

Отже, найбільш поширеними суб'єктами, що отримують допомогу від українських соціальних підприємств є соціально-вразливі верстви населення, а саме люди з обмеженими можливостями чи хворобами та тими, що опинились у складних життєвих обставинах. Фактично, вони є основними суб'єктами, що потребують соціальних послуг.

У переважній більшості організаційно-правовою формою наведених в каталозі суб'єктів є поєднання громадської організації з фізичною особою-підприємцем. При чому детальна інформація про розподіл прибутку на соціальні цілі у відкритому доступі громадкості не надається.

Таким чином, соціальні підприємства можна вважати агентами змін в українському суспільстві, що забезпечують альтернативне джерело фінансування соціальних послуг та вирішення певних соціальних проблем. Проте на сьогоднішній день в нашій країні не створено відповідних умов для їх розвитку і функціонування, що є негативним фактором як для суспільства, так і держави загалом.

Список використаної літератури

1. Каталог соціальних підприємств України 2013 р. [Текст] : каталог / Громадська організація «Молодіжний центр з проблем трансформації соціальної сфери «СОЦІУМ-XXI». – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». – 2013. – 80 с.

2. Розвиток соціального підприємництва та створення нових робочих місць [Електронний ресурс] / Фонд Східна Європа. – Режим доступу: <http://www.eef.org.ua/ua/mistsevyi-ekonomichnyi-rozvytok/340-rozvytok-sotsialnoho-pidpriemnytstva-ta-stvorennia-novykh-robochykh-mists.html>

*к.э.н., доцент Гизатуллина Е.Н.
доцент кафедры финансов
Макеевский экономико-гуманитарный институт
E- mail: giz_lena@mail.ru*

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ КАТЕГОРИИ «АНТИКРИЗИСНОЕ ФИНАНСОВОЕ УПРАВЛЕНИЕ ПРЕДПРИЯТИЕМ»

Каждое предприятие в своем развитии проходит ряд этапов жизненного цикла. Наступление кризиса определяется не только ошибками в стратегии управления, поражением в конкурентной борьбе, но и объективными факторами: колебаниями рыночной конъюнктуры, потребностями в инновациях, периодической модернизации технологии, изменениями организации производства, обновлениями персонала или внешними экономическими причинами, сменой политических приоритетов.

Поскольку именно финансовая сфера деятельности предприятия в первую очередь является индикатором проявления и источником возникновения кризисных явлений, то целесообразным представляется внедрение на предприятии антикризисного финансового управления как эффективного механизма антикризисного менеджмента.

Проблематика антикризисного финансового управления предприятия рассматривается в работах многих отечественных и зарубежных ученых, таких как И.А. Бланк, Т.А. Говорушко, Д.В. Глухова, Н.М. Давыденко, А.Т. Евтух,